

PETROSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor. Egészévre 8 kor.
Fél évre 4 „ Egyes szám ára 20 fillér

Felelős szerkesztő:

ZÁDORY KÁROLY.

Laptulajdonos:

FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz czimzendők. — Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Lupény, vagy Vulkán?

A Felső-Zsilvölgy közönségét élénken foglalkoztatja az immár érdemleges döntés tárgyát képező azon kérdés, hogy Vulkán maradjon e továbbra is a körjegyzőség székhelye, vagy Lupény legyen az alsó foku közigazgatás központja.

A napokban nyilatkoztak az érdekelt községek képviselőtestületei. Érthető, hogy Vulkán és a hozzá közel eső községek kardoskodnak a statusquo mellett, ellenben a lupényiek és a környékbeliek Lupénybe ohajtják áthelyeztetni a körjegyzői irodát.

Mind a két részről, nem kicsinyelhető, sőt igen fontos érvek hozhatnak fel a jogos és indokolt állásfoglalás mellett. Vulkán ősidők óta Romániával szemben belépő-állomás, a Vulkán-hágó gőcspontja. Ezen felül az ottani nagy iparvállalatok forgalma, ősz- és bevándorló lakosainak száma, történelmi múltja, a közigazgatási ügyforgalom, mind fontos okok arra nézve, hogy a községi közigazgatás ott láttassék el.

Ámde a közadminisztráció érdekében Lupény mellett is nyomatékos érvek hozhatnak fel. A Felső-Zsilvölgy több községe közelebb van Lupényhez, mint Vulkánhoz. De magát Lupényt tekintve is, ez a község, az utóbbi rövid néhány év alatt annyira megnövekedett, nagy iparvállalatai s

kereskedelme révén oda fejlődött, hogy a helyi közadminisztráció teendőinek ellátása a belkormányzat és az állami közigazgatás közvetítése szempontjából az elutasíthatatlan feladatok végzésére hivatott organizációt nem nélkülözheti.

Ezen tény beigazolást nyert már akkor, midőn Lupény székhellyel külön anyakönyvezetőkör rendszeresített. Ha a földrajzi viszonyokat tekintjük, lehetetlen be nem látni, hogy már az anyakönyvi esetek miatt is tekintetbe veendő az okok, melyek a körjegyzői székhelynek Lupénybe helyezését sürögőse teszik. Ezen teendők ellátása címén a m. kir. belügyi kormány 800 koronával járul a költségekhez.

Ma-holnap bekövetkezik a közigazgatás államosítása s ekkor nem csak az anyakönyvvezetés, hanem a közigazgatási teendők ellátása is állami feladatot képezend. Addig azonban sokat szenvedne a lakosság, a közigazgatás érdeke, ha a viszonyok által követelt organizáció életbe nem léptetett.

Most Lupény és Vulkán versenyeznek a körjegyzői székhelyért, fontos érveket állítva, nyomatékos indokokkal szemben. Mig a kérdés ezen irányban képezi döntéstárgyát, addig szerintünk köztekintetekből helyes megoldást nem nyerhet, mert vagy megmarad Vulkán székhelynek, vagy áthelyeztetik a körjegyzői székhely Lupénybe. Mind a két esetben a lakosság, a közszolgálat érdeke szenved. Szerintünk a közérdek szempontjából a vitatott kérdés helyes megoldásra csak is úgy ve-

zetne, ha a különben is nagy kiterjedésű vulkáni körjegyzőségből két körjegyzőség szervezetnék s egyiknek székhelye maradna Vulkán a másiké lenne Lupény.

Az ügyforgalmat s a lakosság számát tekintve mind a két körjegyzőség életképes lenne s a lakosság hozzájárulása említést is alig érdemlő anyagi megterhelhetést vonna maga után, melylyel szemben oly előny nyújthatnék, melyért némi áldozatot hozni erkölcsi kötelesség.

A község, illetőleg a kör beligazgatásának s közéletének hivatott irányítója, szellemi vezetője a jegyző. kinek tanácsára, jó akaró utmutatására s tevékenységére van utalva a lakosság az életviszonyok majdnem minden mozzanatában.

A község kulturális haladásának, anyagi fellendülésének s fejlődésének erőforrása a község lakosainak ezeltudatos és okszerűen érvényesülő munkálkodásától függ, melynek kifejtése feltételezi a jó igazgatást, lelkiismeretes vezetést, a mi egy oly nagy kiterjedésű körjegyzőségben a milyen a vulkáni, a jelenlegi szervezet mellett el sem képzelhető.

Divide et vinces.

Két körjegyzőségi szervezetben két jegyző szakképzettségét s egész munkásságát igényli a közigazgatási feladatok ellátása.

Itt a határszáron, nem csak az állam anyagi érdekeinek köteles védelme, de a magyar állam-eszme terjesztésének hazafias kötelessége is felté-

„Petrozsény és Vidéke” tárczája.

Kirándulás Hunyadvármegyébe.

Megemlékeztünk annak idején a sepsi-szt.-györgyi Székely-Mikó-kollegium növendékeinek tanulmányutjáról. Meltattuk jelentősége szerint, de a könnyen érthető elfogultság hatása alatt soha sem lehet az érdekltség látszatát annyira elhárítani, hogy a legtárgyilagossabb ismertetés, megemlékezés; a részrehajlatlanságnak azt a jellegét viselje, a mit a teljesen indifferens referáda nyújt.

Ez a körülmény indít arra, hogy dr. László Ferencz főgymnásiumi tanárnak, mint a kirándulás vezetőjének a „Székely Nemzet” f. hó 5- és 6-iki számában fenti cím alatt megjelent utleírásának reánk vonatkozó részét itt is ismertetjük.

A jeles tanár mindenek előtt felemlíti, hogy középiskolai tanügyünk újabb fejlődésében figyelemre és elismerésre méltó jelenség az iskolai kirándulásoknak mind nagyobb és nagyobb terfoglalása. „Örök igazság, — a mi bővebb bizonyításra nem szorul —, hogy a kit szeretünk, csak úgy szerethetjük igazán, ha valóban ismerjük, mert minden szeretetnek első alapja a megismerés. Hazánkat szeretni mindnyájunknak legelső kötelessége; földjének, természeti kincseinek, historailag nevezetes

helyeinek és népeinek megismerése hazaszeretetre serkent. Ez a legfőbb szempont, mely iskolai kirándulásoknak vezető eszméje.

Nm csekély fontosságu az a paedagogiai haszon sem, hogy a tanár tanítványait a folytonos együttlét alatt inkább megismerheti, mint a tanítási idő szűkreszabott keretében. Persze, mint minden új intézménynek, mely még csak a kísérletezés stádiumán áll, ennek is van hátránya. Legfőbb közöttük, hogy a költségek miatt az egyes osztályok mindenik növendéke nem vehet részt a kirándulásokban. De ez sem elháríthatatlan baj, mert minden iskola nevelhet magának kirándulási állapot, melyből a szegényebb sorsu és arra érdemes növendékek költségei fedeztetnek.

Majd felemlíti, hogy a Székely Mikó-kollegium az első közt ismerte fel az iskolai kirándulásoknak testet és lelket fejlesztő erejét, tanító és nevelő hatását. Az első időkben csak a szomszédos vidékek megismerése volt a cél, később fokozatosan távolabb és távolabb fekvő vidékeket ismertettek meg.

Lapunk olvasóit azonban az ismertetésnek, a leírásnak vármegyénkire, vidékünkre vonatkozó része érdekelheti kiválóan s így erre szorítkozunk.

A remek ismertetés felemlíti, hogy kirándulásuk első napjának reggelén vonaluk az anyai vérral áztatott s a mint az alkenyéri állomást is elhagyták, a reggeli nap sugarainál szemlélhették a törökök feletti győzelem emlékére a legutóbbi időben épült díszes emlé-

kére a legutóbbi időben épült díszes emlékoszlopot. Az első megálló helyük a piskii ütközet színtere volt. Megnézték a hidat, melynek védelmében annyi lelkes magyar ontotta véré, felmentek a dombra, hol Bem ágyui állottak s hol ma a hálás utókor kegyeletéből emlékoszlop hirdeti az 1849. febr. 9-iki fonyes győzelem emlékeztet. Hazafias érzelmektől áthatva, mely megihletéssel álták körül az emlékoszlopot s hogy magasztos érzelmeinket előszóval is kifejezést adjanak, lelkesedéssel énekelték el Vörösmartzt Himnuszát.

Közl azután a vajdahunyadi vár és vasgyár majd a kaláni vasgyár ismertetését s találó, hü vonásokkal emlékezik meg a nálunk szerzett tapasztalatokról, kiemelve, hogy a Sztrigy széles völgyalján felfelé haladó piski-petrozsényi vasut ablakaiból kitekintve, alig tudtak eltelni a gyönyörű látvánnyal, melyet a Retyezát-hegység egymásután sorakozó csúcsainak északi homlokzata nyújtott.

„A hátszegi medence 300 méteres síkjából az egészen 2500 méterig emelkedő magas szírhomlokzatot egyetlen szempillantással ölelheték át. Ennél szebben tagozott és elragadóbb tájképet hazánkban csak a Magas-Tátra nyújthat.

Majd, a mint a hegyi-vasut a Sztrigy és Zsil víz-választóján kapaszkodik felfelé 800 méter magasságig, Livádiától Banicezáig jobbról-balról szebbnél-szebb tájak ragadták meg figyelmüket s alig tudták kiválasztani, hogy melyiket szemléljék hosszabb tdeig. Magas szik-

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN”

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatásu laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdeségét, ruganyos telt-ségét. A testbőrt bársony-lágyságúvá és selyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatásu ir gyógynövényekből készül, tehát, semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. Törvényesen védve. A pénz-t beküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „STEAROPTINUM” laboratóriumában: Budapest, VII. kerület, Mexikói ut 88. sz

telezi, hogy lehetővé tétessék a nagy horderejű feladatok teljesítése.

Ezért is kívánatos volna, hogy Lupény is körjegyzői székhely legyen. Egyéni, partikuláris tekintetek ennél a kérdésnél csak a czél, a közérdek szempontjából vétethetnek figyelembe.

Igy fogva fel a kérdést, a közjónak megfelelő megoldás biztosítva leend.

VIDÉKI LEVELEZÉS.

Aninosza, 1900. okt. 12.

Tek. szarkesztőség!

Számtalan esetben tett már említést becses lapja arról a botrányos csempészetről, mely itt a Zsilvölgyben üzemel. A csempészség és pénzügyorség lankadatlan éberséggel örködik, de megakadályozni nem képes.

A csempészség szervezetét úgy van szervezve, hogy a legéberebb ellenőrzés sem akadályozhatja meg működését. A szolgabírósg megterelő szigora sem képes a piszkos üzletet elfojtani.

Folyó hó 11-én Petrosényben 3 db. 12-én pedig Aninoszán 22 db. elkobzott sertést árverezett el Janza Vazul szolgabíró. De hány esetben nem derül ki a csempészet. A főmatador Brinzeu Juon korajosi birtokos és kántor beismerte, hogy ő csempészt be a sertéseket Romániából s már huzamosb idő óta üzi ezt a jövedelmező mesterséget, de csak most sikerült rajta csípni.

A sertéseket a derék egyházi eladta aninoszai bányászoknak rendes áron s azokról szabályszerű juttatásokat is adott s most midőn a jóhiszemű vevők hetek, sőt hónapokig tartották, élelmeztek a sertéseket, akkor derítette ki derék csempészségünk a tényállást. Érthető az aninoszai bányászok felháborodása a csempészével szemben, mert az árverésen másodsor kellett a sertéseket megvenni — s azok vételárát kifizetniük. Szerecsenre a csempészséggel szemben kártalanítási igényt lehet érvényesíteni.

Feltűnt, hogy Brinzeu Juon csempész szabályszerű juttatásokat adott a jóhiszemű vevőknek. Ha ez lehetséges, akkor kinai falat vonva sem lesz a csempészkedés meggátolva, mely immár az egész Zsilvölgyben oly nagy mérvet öltött, hogy indokolt volna kivételes intézkedéseket is életbe léptetni.

Igaz, hogy a csempészek szigorúan megbírságotlathatnak, de erre el vannak készülve, mert ha minden tizedik-huszedik esetben rajtavesztenek, akkor is fűdözi a törvénytelen uton elért nyereség a bírságot.

A fenytőbírósg beavatkozása, szigorú fogság bün

laesucok, meredek sziklafalak, tatóngó sziklarepedések és vizesések váltakoznak egymással. Ehhez járulnak még a romai kővár- és bástya-romok s a hegyi-vasut technikai alkotásai: s több kilométer hosszúságú és merész hajlású kiterők, a hosszabb-rövidebb alagutak s a sziklába bevágott mely-szorulatok. A természet és az emberi kéz valójában versenyre kelt egymással, mindkettő a legnagyobb remekműveket alkotta.

Majd így folytatja:

A czukorsüveg alakú Csetatye-Boli aljában fekvő Boli-barlangot elértük. Itt, a vasuti állomás sziklaszorosában, már várt ránk Kósa Mihály petrosényi ev-ref. lelkész, ki fogadásunkra jött előnkbe Petrosényből. Az ő kalauzolásával mellett jártuk végig a barlang hozzáférhető részeit. A barlangon áthaladó patak az augusztus 13-iki nagy felhőszakadás alkalmával itt is sok kárt okozott; az ár az ösvények és pallók legnagyobb részét elmosta, s most csak hevenyészett pallókon lehet egyik-másik üreghez hozzájutni.

A Boli-barlangtól a vasuti sínek mentén több mint egy órai gyaloglás után jutottunk a Zsil medencéjébe melyben a fekete gyémántok városa, Petrosény fekszik. Nagy volt az öröm a jó öreg Prokopp vendéglőjébe érkezve, feltárltak előttünk a ránk várakozó, dűsan terített asztalok. A salgótarjáni közszénbánya részvénytársaság igazgatósága eléggé meg nem hálálható sziveséggel petrosényi tartozkodásunk egész ideje alatt vendégeink látott. A lakomának is beillő vacsorán, melyet tisztelőinkre rendeztek, a petrosényi magyarság színe java megjelent. Ott láttuk: Henrich Viktor főmérnököt, a bányatársaság képviselőjét; Kósa Mihály ev-ref. lelkészt; Privári Géza gimnáziumi igazgatót és Zádory

tetés alkalmazása elrettené a csempészeket s a jóhiszemű fogyasztókat megmentené a károsodástól.

A járlatok kiállításánál pedig oly rendszert kellene életbeleptetni, mely lehetővé tenné, hogy a csempész, mint sajátnevelésű jószágáról a csempészt állatról járlatot kaphasson és ha még is kapna, ez hamis közokirat készítésnek minősítenék s a bíróság megterelő beavatkozása felhívhatná.

Hiszen, ma-holnap a fogyasztó a piacon sem vehet megnyugvással marhát, vagy sertést, mert a legnagyobb ovatossággal dacára megeshetik, hogy szabályszerű járattal lopott, csempészt jószágokat vásárol, melyeket töle elkobozhatnak s elvesziti a pénzt s e mellett zaklatásnak is ki lehet téve. Intő példa erre nézve az aninoszai bányászok sertés vásárlási esete. De oly eset is fordulhat elő, hogy a vevő nem ismeri az eladót, vagy az esetleges kárt ez aem képes megteríteni.

Gyökeres és czélravezető hatósági intézkedésre volna szükség, hogy a csempészkedés meggátoltsassék.

R. T.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hírek.** Mara László, Csongrád-vármegye alispánja, a nemzetközi határbejáró bizottsággal a hét közepén Petrosényben időzött; Anderssen László pénzügyigazgató, pénzügytanácsos, Nagy József m. kir. p. ü. titkárral az adóügyek kezelésének megvizsgálása végett a hét folyamán a petrosényi járásban, minden községben megjelent s beható megvizsgálás tárgyává téve az ügykezelést, értesülésünk szerint az adó és egyéb kincstári követeléseknek tapasztalt hátrálásokra nézve tett észrevételt; Barcsay Béla kir. anyakönyvi felügyelő a rendszeres vizsgálatok teljesítése végett a petrosényi járásban végzi fontos funkcióját; Lukáts József főmérnök, a hunyadvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal főnöke a közmunkaügy kezelését ellátását vizsgálja a petrosényi járásban.

— **Helyettesítés.** Bernád Béla hátszegi szolgabíróvá történt megválasztásával üresedésbe jött II-od aljegyzői állásra, Gróf Bethlen Miklós főispán Kiss Ernő hunyadi szolgabíró helyettesítette.

— **Hymen.** Csütörtökön, f. hó 18. án délután 4 órakor köt házassági frigyét Petrosényben Sebő Jenő máv. hivatalnok, tart. es. és kir. hadnagy Varjassy István kedves leányával Vilmával. Zavartalan boldogságot kívánunk.

— **Esküvő.** Kohn Lajos petrosényi kereskedő Csimplán a szülői háznál tartandó egyházi szertartás szerint örökhűséget esküszik Bauer Vilmos kereskedő

Zsófi leányának. A házassági frigykötés a petrillanyakönyvi hivatalnál közvetlenül megelőzőleg leend folyó hó 24-én d. e. 10 órakor. Gratulálunk.

— **Pályázat.** Lemondás folytán a hunyadvármegyei alszámvevői állásra a pályázat kiíratott. pályázati kérvények f. hó 25-ig nyújtandók be a várm. főispánjához.

— **Uj bányatelep a Zsilvölgyben.** Mértetlen kincsessel áldotta meg a természet ezt a kies völgyet és az ipari vállalkozás versenyre igyekszik ezt a kincset a nemzeti vagyonosodás érdekében értékesíteni. Ujabbán, — f. hó 17-re tüzte ki a zalathnai bánya kapitányság Héjas József és társai grafit-telege üzembe vételének engedélyezését A. B. Iszkronyban. Ugyanott s ugyanakkor egy újabb társulat köszénbánya nyitásának engedélyezése tárgyában a helyszínen a szabályszerű eljárás meg fog ejtetni. Ezen újabb iparvállalatok szintén emelik a Zsilvölgy jelentőségét.

— **Elgázolás.** Lapánk olvasóinak már nagyon megszokott az e czímmen olvasható újdonság, de nem térhetünk ki a napról napra ismétlődő s közveszélyes sebes hajtás elgázolás, stb. esetek ismertetéséről. Kénytelenek vagyunk megemlíteni, hogy intézkedés még mind-éideig, dacára a sok felszólalásnak nem történik. A lapunkban közölt többszöri esethez sorakozik a vasárnap történt elgázolás. Gerbert Guidó bányatulajdonos, kocsis az utcán áldogáló tömeg közé hajtott s elgázolt egy vidéki oláht, kinek nyakán s alsó lábszárain keresztül ment a kocsi. Napról-napra történik ehhez hasonló eset, nagyon kívánatos volna, ha a sebeshajtás gátolással nézve erőlyes intézkedés történne.

— **Verekedések.** A hét folyamán több közbotrányt okozó s a személybiztonságot veszélyeztető verekedésben gyönyörködhetett Petrosény közönsége. Seidenfeld vendéglőst f. hó 8-án, mert az oláh cigányok által öszszetörtött üvegek árát kérte, bottal fenyegették, sőt a jogos követeléseért megtámadták. Segítség hiányában kénytelen volt maga, az öt-hat tagból álló bandát szétriasztani, a mi nyilvános zajt és botrányt okozott. A másik eset ugyanott folyt le. A bepálinkázott oláhok egymás között verekedni kezdtek, az egyik rész kívülről harcolt botokkal, a másik belülről szurkált vasvilával kifele. Egymást megverezték, az adófizető polgárok kénytelenek voltak a esatér színhelyét, a járdát, kikerülni s a kocsi uton menni. Egyéb intézkedés nem történt. A harmadik eset vasárnap délután 4—5 óra között Kásás Sándor üzlete előtt történt. Kenyeret vett egy bepálinkázott öslakos s mert nem adott hozzá hagyományt is, a nevezet kereskedővel, gorombáskodni kezdett s a többszöri felszólítás dacára nem távozott az üzletből, sőt megtámadta a kereskedőt. Kásás Sándor kénytelen volt segítség hiányában maga intézkedni, s az anyafit kiebudalni. A közlekedés az üzlet előtt a hidon keresztül egy fél óráig szünetelt, egyéb baj nem történt. A főútcán ugyanazon napon este 9—10 órakor,

Károlyt a „Petrosény és Vidéke” szerkesztőjét, Az elhangzott pohárköszöntők nem a sablonos keretben mozgattak, mert mindenkinek volt vezérő eszméje, melyekből ifjaink sokat tanulhattak. Megtanulhatták, hogy Petrosény közönsége az oláhság tengerében mily óriási lépésekkel halad előre a magyarosítás munkájában és hova-tovább mind erősebb védbástyája lesz délfelől az erdélyi magyarságnak, hogy az egykor teljesen oláh község megokasodott lakosságával ma teljesen magyar s ki ezen, a természetűl gazdagon megáldott földön egyszer letelepedett rövid idő alatt szívben-lelekben magyar lesz. Mily másképpen nézne ki Hunyadvármegye és általában az erdélyi megyék nemzetiégi statisztikája, ha a multban minden község ugy teljesítette volna kötelességét, mint ma Petrosény.

Kirándulásunk utolsó napja a petrosényi bányaművek tanulmányozásának és a szurduki-szoros megtekintésének volt szánva. A petrosényi bányatelep Europa egyik leggazdagabb barnaszén-medencéjének a középpontján fekszik. A 600 méteres közepes magasságban fekvő medencét körülörmöl hatalmas hegységek kerítik: észak felől a Magyar-Zsil és Sztrigy vízválasztóján fekvő, szépen tagozott Intreti, Pietra-Rosie és Petra-Lesiu emelkednek, nyugaton a Retezat, keleten a Páring fedi el a kilátást az előbbinél is magasabb esuésaival, a Paringgal, Kirzsiával és Mundrával, délfelől pedig a vulkáni-hegység nyújt elragadó képet. A legutóbbi időben mind nagyobb és nagyobb mértékben történik a szentelep kiaknázása; erre mutat Petrosény rohamos fejlődése is, míg ezelőtt tíz évvel még 4000 lakosa sem volt, ma a 10.000-et megközelíti s annak jórésze éppen bányamunkás. De nemcsak barnaszénbá-

nyák vannak a medencében, hanem gőzfürész-telepek is s ujabban a kocsz égetés és az értékes gráphit telepek kihasználását is megkzdtek. A salgótarjáni közszénbánya-társaság 3 tárnájában Petrosényben, Petrillán és Aninoszán egymaga 5 millió métermázsza barnaszént termel s üzemét minden évben 1 millió métermázsával szándékszik emelni.

A nyugati tárna és a bányaművek megtekintése után még a délelőtti órákban vonatra ültünk, hogy hamarabb érhesünk el a Szurduk-szorosra. A livazényi állomástól a romániai első granit-hidig menet is, jövet is gyalog tettük meg a körülbelül 6 km. hosszú győn. öri utat, melyhez csak az aldunai Széchenyi-ut hasonlít. A mint lefordulunk a kristályos palák közt kanyargó, keskeny völgy-szorulatba, a kép, mely szemünk előtt feltárlt, percről-percre változott. Lent a völgy mélyén az egyesült-Zsil zöldes habjai rohannak nagy sebességgel rohannak Románia felé s útjában csak a meder hatalmas sziklákat akadályozzák; jobbról-balról szinte belathatatlan magasságig folyton váltakozva meredek sziklafalak, mely sziklarepedések, vizesékek és hatalmas sziklaesucok ragadják meg figyelmünket. Szinte kábulunk a sok bámulni való miatt. A völgy-szorulat csaknem függőlegesen hajló sziklafalába van építve a nemzetközi út, mely Romániába vezet.

Rengeteg költségbe került utat az augusztus 13-iki nagy árvíz annyira megrongálta, hogy helyenként csak idetglehes hidakon lehet közlekedni.

Az oláh határhoz közel, a mint az ut a jobb oldalról a balra tér át, sziklába vésett két fekete márvány-tábla hirdeti az ut építése történetét. És ezzel tanulmányi kirándulásunk végső pontját is elértük!

zött csak egy kis közép-örvözölte a járó-kelő közönséget! A gránerek összekaptak valami fölött s dulakodtak egymás között, majd két pártra oszlottak s alaposan dűngették egymást. Az egyik párt visszahuzodott s 30–40 lépésnyire kövekkel dobált, a köveket az ellenfél felszedte s visszairányozta. Az áldozat egy öreg olasz munkás, aki többszörös febbeütés után alétan feküdt az uton. Párthivei hazaszállították, most beteg fekszik. Ez a petrozsényi esendület képe, csak egy napon, de más variációkban napi renden van.

— **Petrozsényi község képviselőtestülete** f. hó 8-án tartott közgyűlésében egyhangúlag elhatározta a Barcsay ház megvételét a község részére. A vételár 83 ezer korona. Az ügyet behatárolt ismertették már s még lesz hozzá szavunk. Ezuttal mint örvendetes tényről tesszünk említést.

— **A közös hadsereg tartalékosai** s szabadságolt-jainak ellenőrzési szemléje f. hó 17–19-én lesz, 17-én a petrozsényi járási, 18 és 19-én az idegen illetőségek tartoznak az ellenőrzési szemlén megjelenni.

— **Tűz volt Petrozsényben** a felső-koloniában f. hó 12-én, mely egy istálló-épületet hamvasztott el.

— **Tűzeset Vulkánban** Nagy tűz volt Vulkánban f. hó 8-án. Salamon Ignác kereskedő háza, Vulkánban a legnagyobb épület zsendely-födélzete d. e. fél 9 órakor kigyúladt s pár perc alatt az egész tető lánggal égett. Tudomást szerzett erről azonnal az egész község lakossága és sietett a vész színhelyére, hol az oltás körül olyannyira sikeres igyekezetet fejtet ki, hogy szerencsére a tüzet lokalizálni lehetett, mely ha tovább harapódzik a szomszédos állami épületek — melyek tűzkár ellen biztosítva nincsenek — mind elhamvadnak. Az egész község vetekedve hozzálátott az oltáshoz, melynél kiválóan sikeres buzgalmat fejtettek ki: Péter Mihály kir. vámszedő, Szalánczy Elemér okl. jegyző, Weistermayer és Popovits asztalos segédek és Dragity Nikulaj s még többen. A kár hivatalos becslés szerint 8000 korona, mely az általános biztosító-társulatnál csak felére van biztosítva. Az ingóságokat és kereskedelmi árukat sikerült megmenteni. A tűz keletkezésének oka, minden valószínűség szerint gyújtogatás, mert a háznál az előző nap déltől, az épületnek azu részén pedig, hol a tűz kiütt, egyáltalán nem is tűzelték. A vizsgálat folyamatban van.

— **Rejtélyes gyilkosság** történt f. hó 7-én délelőtt a vajdahunyadi országuton, Szántóhalma és Keresztur között. A délelőtti órákban egy kétlovas szekér, kocsis nélkül, lépésben jött, — a szekérben feküdt a szekér tulajdonosa átlőtt fejjel. — A meggyilkolt egy vetemény ültető szerb volt, ki itt Hunyadmegyében földet bérelve, veteményt termelt. A meggyilkolt tüsszőjét elrabolták, melyben nagyobb mennyiségű pénz lehetett; inge alatt azonban találtak 80 forintot, melyet a rablógyilkos észre nem vett. A tettes ismeretlen a esendőség erőlyesen nyomozza.

— **Szénkivételünk.** Örvendetes jelenség s minket kétségtelenül a legközvetlenebbül érdekel a széntermelés terhódítása. Újabban az osztrák államvasutak, szükségletük fedezése végett hozzánk fordultak és egyelőre százötvenvene métermázsá salgótarjáni és baglyasalyji széntet vásároltak. Pedig az osztrák államvasutak a legszigoribban ragaszkodnak a belföldi termelés produktumaihoz s még a helyiérdekű vasutak engedélyokmányában is belekényszerítették azt a pásszust, hogy csak osztrák ipari czikkeket fognak felhasználni S az osztrák kormányának különben sem lehet a szemére vetni, hogy nem eléggé védelmezi az osztrák ipart. Nem tartozik feladatunk körébe annak a vitatása és kutatása, hogy mily okok kényszerítették az osztrák államvasutakat arra, hogy magyar szénrel fedezzék szükségletüket. holott Ausztria 7–8-szor annyi szént termel mint Magyarország, Mi ezen tényből azt az indokolt következtetést vonjuk le, hogy a szénkereslet növekedésével a szénttermelés is emelkedik, a mi a Zsil-völgy emelkedésének még nagyobb lendületet ad.

— **Osztálysorsjegy-érdekeltének.** A „Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság“ Budapest (Gizella-tér, Haas-palota) az ország legnagyobb osztálysorsjegy-elárusító helye, jelentékeny előnyöket és megszemenő biztonságot nyújt. Az intézet sorsjegyeket eredeti árákon (utánvétellel is) küld szét teljesen költségmentesen. Ezen előnyöknél fogva az intézet sorsjegyei a leggyorsabban fogynak el; ajánlatos tehát, hogy a megbízások mielőbb az intézethez beküldessenek.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Az életben már közmondással vált, hogy ahol legnagyobb a veszély, ott Isten keze legközelebb. Egy szerencsétlen kereskedő ugyanis jószívűsége alapján annyira lekötötte jótállásokkal a nevét, hogy a rokonainak adott szívességi

váltók lejárván, azokat kénytelen volt beváltani s mivel a mostani rossz üzletviszonyok mellett üzleti hitélet megvonták, megakadt; egy szóval tönkrement. És pedig annyira, hogy esődöt kértek ellene hitelezői, sőt még vizsgálati fogságba is helyezték. A vizsgálat kiderítette, hogy a vagyonbukott kereskedő ártatlan s a sokat zaklatott pénzén Török A. és Tsa bankházában vásárolt egy osztálysorsjegyet s szerencséjére egy nagy nyere-ményt ütött meg. A szegény, mások hibája folytán tönkrement családapa, visszanyerte becsületét, vagyonát, nevét és Török bankházának köszönhette mindezt. Ezen bankház, melynek V., Váci-körut 4-ik sz. alatt főüzlete és IV., Múzeum-körut 11., továbbá VI., Erzébet-körut 54-ik sz. alatt fióküzletei vannak, amugy is ismeretes szerencséjéről, figyelmességéről és pontosságáról ve-vőivel szemben.

— **Tanuló ifjak kirándulása.** A helybeli gymnasium növendékei igazgatójuk s tanáraik vezetése alatt kirándultak a Cetátye Boli f. hó 9-én barlanghoz zászloval s dobszóval. Mennyire hasznosak az ily kirándulások a tanuló ifjuságra azt szükségtelen bizonyítanunk. Értesülésünk szerint az elemi iskolák növendékei is legközelebb tanulmány-kirándulást tesznek a Szurdok szorosba.

— **Megőrült a vasuton.** egy 35–40 éves szásvárosvidéki utas, ki Piskitől Petrozsényig váltott jegyet f. hó 11-én a baniczai állomáshoz közeledve a vonaton hangosan imádkozott, egyébként esendesen viselte magát. Éjjelre a petrozsényi állomás-főnökség gondoskodott megfelelőleg a szerencsétlen emberről s reggel hivatalosan megkereste az előjáróságot, hogy megfelelőleg intézkedjék. A boldegtalan embernél kiletét igazoló adatok nem voltak.

CSARNOK.

Este.

*Feledni vágyom, Istenem, a harezot,
A mely szívemnek annyi gondot ad,
Tekintsd Urum e könyvtől ázótt arczot,
Takard el életemnek nappalát...
Óh, szálljon hozzám csöndbe le az éjjel,
E gyöngye szív óh, újra hadt reméljen,
Hadd lássa újra fényes álmait:
Kibontva rágnak büszke szárnyait,
Remények, a mint újra felkereknek —
És lássam én, kik engemet szeretnek!*

*Ugy érezem, hogy meg lettem sebezve
Az élet gyilkos, földi harezterén,
Hol az a fél, ki meg leszen veretve:
Alázatos, szegény, nyomott, szerény.
S bár jól tudom: nem boldogok, kik élnek,
Kik reszketnek és gyötrődnek, és félnek,
Ki küzdve elhullt a küzdés terén,
Az nyugszik jól ott lenni a sir ólén —
Örvendek néha mégis életemnek,
Mert vannak még, kik engemet szeretnek!*

*Oly sokszor jártam csüggeteg, borultam
Az ifjuságnak fényes hajnalán,
Az emberekben bizni nem tanultam,
Rossz mesterim voltal nagyon talán!
Kik megszerettek, elfeledtek gyorsan.
Vigasztalóm nincsenek sorsomban.
Mint róza, herceag — mulandó lételem,
Az élet oly nehéz, nagyon nehéz nekem,
Ah, gondolatim vigak, hogy lehetnek?!
Hisz távol tőlem mind a kik szeretnek!*

*Szemem megejtve jöjjön hát az álom,
Oszlassa széjjel nagy keserveim,
Ha pilláimat nyugalomra zárom
Repülni látom tűnő éveim...
Jó Istenem! óh jöjjön hát az álom,
Ragyogni lássam fennem ideálm,*

*Az éj homályán biztasson jövöm,
A szebb idő, a melyért küzködöm —
Te őrizdje vergődő szívemnek!
Őrizzed őket — mind a kik szeretnek!*

HIRDETÉSEK:

Nyomdásztanonczul

azonnal felvétetik egy megfelelő iskolai képzettséggel bíró, 14–15 éves, jól nevelt, legalább hat elemi osztályt, — vagy a középiskola két osztályát végzett ifju

FIGULI ANTAL

könyvnyomdájában.

Nevelőnő.

Egy jó családból való 18 éves leány, ki a varrásban s a háztartás körüli teendőknél is hűséges odaadással segédkezni hajlandó, igen szerény feltételek mellett keres alkalmazást egy vidéki ur családnál fiu vagy leány gyermekek mellé.

Bővebb értesítést ad e lap

szerkesztője.

100—300 frtig

havonta megkereshető bármely foglalkozásu egyének által biztos- és becsületesen, tőke és risico nélkül hatóságilag engedélyezett állampapírok és sorsjegyek eladásával az ország minden helyiségében. Ajánlatok: „Könnyű kereset“ ezimen **Singer Gyula** hirdetési irodájába **Budapest, VI.** Sziv-1—6 uteza 56.

Mi a legjobb találmány!

Felelet: a hegedű hangu harmonika, melyen bár mely cigány primás, vagy hegedűművész játékát is lehet utánozni és pedig 2 soros félhangokkal, továbbá:

Orgona és fuvola hangu harmónikák 6, 8, 10, 12, 16 és 20 koronától feljebb **csengetyüvel** és **tremoival**.

Színharmónikák minden fajta esengetyüvel;

Fuvolák 4, 6, 8 és 10 koronától feljebb;

Hegedűk 6 koronától feljebb;

Cziterák 4, 6, 10 és 16 kor. és feljebb (tollal verő vagy más fajta cziterák.)

Nemkülömben **mindenféle hangszerek** jutányos árban kaphatók;

Ocska, használt harmónikák ki javítatnak, vagy becséreltetnek.

Szilágyi Albert

vezetése alatt levő hangszer üzletben.

ARADON. fő-ut 21 szám alatt.

7—10

Az összes 50.000 nyeremény
JEGYZEKE.
A legnagyobb nyeremény 1.000.000 korona
A nyeremények részletes beosztása a következő:

Kézpénzben fizetendő.	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. a	400000
1 „	200000
2 „	100000
1 „	90000
1 „	80000
1 „	70000
2 „	60000
1 „	40000
3 „	30000
1 „	25000
7 „	20000
3 „	15000
31 „	10000
67 „	5000
3 „	3000
432 „	2000
763 „	1000
1236 „	500
96 „	300
31700 „	200
3960 „	170
4900 „	130
50 „	100
3900 „	80
2900 „	40
50,000 nyer. és jut. összegben	13.161,000

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** főelárusítók Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget — korona összegben) utánvételezni kérem)
) postautalvánnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Pontos cím.

Nyujtsunk kezét a szerencsének!
Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb eséllyel bíró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre 50,000

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek felét pénznyereménnyel huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160,000 korona lesz kihúzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad ($\frac{1}{8}$) frt — 75 vagyis 1.50 korona

egy negyed ($\frac{1}{4}$) „ 1.50 „ 3.— „

egy fel ($\frac{1}{2}$) „ 3.— „ 6.— „

egy egész ($\frac{1}{1}$) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagz az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjlanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. október hó 21-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest,

V., Váci-körút 4/a.

Fiókbankházak: IV., Muzeum-körút II.
VI., Erzsébet-körút 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és fél millió koronát.

Köszönet nyilvánítás.

A lupényi izraelita hitközség elöljárósága részéről hálás köszönetet nyilvánítok Mandl Hermann ur és Süser Sándorné urnőnek az itteni izr. templom részére ajándékozott „Puroyches“ és „Kapochoes“, valamint „Sichen“- és „Omott“-takaróért és „Ksoynes“-ért, nemkülönben Seidenfeld Mórné urnőnek szintén a lupényi izr. templom részére ajándékozott „Ksoynes“-ért.

Lupény, 1900. okt. 13.

Salamon Samu,
hitközségi h. elnök.

Legelőbbi beszerzési forrás jó óráknak 3 évi írásbeli jótállással.

Konrád János

óragyár és aranyárak szállításiháza
BRÜX (Csehország)

ajánlja legszigorubb kezességű 15 év óta legjobb hírből álló gyártmányait.

Órák. arany- és ezüstárakban

Az éz és cs. és kir. birodalmi sással van kitüntetve. Birtokosa arany és ezüst kiállítási érméknek, valamint ezekre menő írásbeli elismerő leveleknek. Az összes áruk a cs. kir. fémjelző hivataltól vannak felülvizsgálva és fémjelvezve. Megnemfelelő becserele vagy kiváratra a pénz visszaszolgáltatva lesz; ennélfogva minden kockázatot ki van zárva.

Valódi ezüst remt. óra frt 5.80, duplafedelű frt 7.75, jó nickel remt. óra frt 3.75; ezüst női remt. óra frt 7.75; valódi 14 kar. arany női remt. óra frt 14.—, arany gyűrűk drbja frt 2.25.

Valódi ezüst panczel-láncok cs. és kir. fémjelzéssel 30 cm. hosszú 15 gr. nehéz súlyú frt 1.20, 20 gr. súlyú frt 1.50, 30 gr. súlyú frt 2.20.

Fizetés fejében bármely országbeli levéltérképek is elfogadhatók.

A szállítás utánvét vagy az összeg előleges beküldése ellenében történik.

Gazdagon illusztrált arjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

11—50

„Stearoptinum“

Budapesten a katonaságnál orvosilag rendelve.

Biztosan gyógyítja a fájdalmat rögtön csillapítja bármely sebeknél: vágás, zuzódás, égés, fagyás, mindenféle kelevény, a női emlők gyuladása és gyűlése, a titkos betegségek, kiütések stb.

Egy adag ára használati utasítással együtt: 2 korona.

A hatásáért kezesseget vállal, a mi, ha elmaradna, — a pénzt visszaszolgáltatja a „Stearoptinum“ laboratoriuma.

A pénz beküldésével, vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában.

Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. II. 25.